

ที่ ฉข ๐๐๑๙/๑๓๗๐๕

ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่
ถนนเรืองวุฒิ ฉข ๒๔๐๐๐

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง การดำเนินงานโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๘ พรรษา

เรียน นายอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวทางการขับเคลื่อนโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๔ จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบรายงาน โครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุขฯ จำนวน ๑ ฉบับ

กรมการพัฒนาชุมชน แจกกรอบแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อนโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๘ พรรษา พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานให้กรมการพัฒนาชุมชน ทราบทุกเดือน โดยให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนศึกษารายละเอียดโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข ของคณะสงฆ์ เพิ่มเติมทางเว็บไซต์ www.wat3579.com และเฟซบุ๊กเพจ : โครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข เพื่อเป็นแนวทาง ในการออกแบบกิจกรรม

เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าว เป็นไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จึงขอให้อำเภอมอบหมายสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

๑. ศึกษากรอบแนวทางการดำเนินโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๒. ขอคำปรึกษาหารือจากเจ้าคณะอำเภอ หรือเจ้าคณะตำบล หรือเจ้าอาวาสวัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินกิจกรรมตามแนวทางที่กำหนดให้ครอบคลุมทุกวัด

๓. รายงานผลการดำเนินการในส่วนของการพัฒนาชุมชนร่วมกับองค์กรภาคีเครือข่าย และวัดในพื้นที่ให้สอดคล้องกับเป้าหมายทุกระดับในพื้นที่อำเภอ ตำบล อย่างต่อเนื่อง ส่งจังหวัดภายในวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสรายุทธ แก้วกุลปรีชา)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชน

โทร.๐-๓๘๕๑-๓๖๔๐ โทรสาร ๐-๓๘๕๑-๑๒๓๙

เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้
ภายในปี ๒๕๖๕

Change for Good

แนวทางการขับเคลื่อนโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

๑. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อพัฒนารูปแบบและนำแนวคิดของ ๕ ส ซึ่งประกอบไปด้วย สะสาง สะดวก สะอาด สร้างมาตรฐาน และสร้างวินัย ลงสู่บริบทของวัดและชุมชน และหลักความรับผิดชอบต่อสังคมโดยมีวัดเป็นเป็นศูนย์กลาง

๒. เพื่อส่งเสริมให้วัดและชุมชนเป็นพื้นที่ต้นแบบของการพัฒนาพื้นที่ทางกายภาพ พื้นที่การเรียนรู้ พื้นที่พัฒนาจิตใจและปัญญา

๓. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในสังคมไทย ได้สร้างพลังชุมชนแล้วเกิดภูมิปัญญาในการสร้างผลิตชุมชน และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่ เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและความรับผิดชอบต่อกลุ่มและสังคม ร่วมกัน ทำให้เกิดอาชีพและมีรายได้แก่ชุมชนได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

๔. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีจิตสำนึกและจิตอาสา ในการพัฒนาวัดและชุมชนให้เป็นต้นแบบของครัวเรือน และภายในบริเวณวัด คือ “หน้าบ้านน้อมอง ในบ้านน้อมอยู่ คนอยู่ในบ้านน้อมรัก ล้อมรักรด้วยฝักสวนครัว สวนพลัง พัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน”

๒. หลักการ/วิธีการดำเนินการตามโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข

ใช้แนวทางการปฏิบัติด้วยกระบวนการ ๓ ๕ ๗ ๙ (๓ พันธกิจ ๕ ๗ ขั้นตอน ๙ แนวปฏิบัติในการพัฒนาพื้นที่) ของคณะกรรมการฝ่ายสาธารณูปการ ของมหาเถรสมาคมเป็นหลักการสำคัญในการพัฒนากิจกรรมและพื้นที่ทางกายภาพของวัดและชุมชน โดยให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ประสานประชาชนที่มีจิตอาสา เช่น ผู้นำกลุ่ม องค์กร เครือข่ายและอาสาสมัครในฐานพัฒนาชุมชน ให้ความร่วมมือสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมตามโครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข โดยมีหลักการสำคัญ ดังนี้

๑. การจัดการพื้นที่ทางกายภาพ

๑.๑ การออกแบบผังแม่บทและการปรับปรุงภูมิทัศน์ เพื่อฟื้นฟูความศักดิ์สิทธิ์ สบายะ และความศรัทธาในพื้นที่วัดทั่วประเทศ ดังนี้

๑.๑.๑ การออกแบบผังแม่บท และจัดทำแผนพัฒนากายภาพของวัด เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่และอาคารอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีการวางแผนและออกแบบสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อรองรับกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

๑.๑.๒ การออกแบบปรับปรุงภูมิทัศน์และการจัดการพื้นที่สีเขียว พื้นที่สาธารณะโดยมุ่งเน้นการจัดการพื้นที่ทางกายภาพของวัดให้มีพื้นที่สีเขียวเพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนและเป็นที่ทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา เพิ่มพื้นที่สีเขียวของวัดให้เป็นสถานที่เรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้วัดมีพื้นที่สาธารณะสำหรับคนทั่วไปที่เข้ามาในวัด มุ่งเน้นการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา การเดินทางพักผ่อนเพื่อให้รู้ที่พื้นที่ของวัดเป็นพหุหน้าที่ของทุกคน

๑.๑.๓ การออกแบบและการจัดการอาคารอนุรักษ์สถาปัตยกรรม ให้วัดมีการจัดการเพื่ออนุรักษ์อาคาร อนุรักษ์สถาปัตยกรรมของวัดเพื่อทรงไว้ซึ่งคุณค่าของอาคารแบบดั้งเดิม โดยมีการออกแบบการปรับปรุง การใช้เทคนิคและกระบวนการอนุรักษ์ตามแนวคิดของอาคารแต่ละยุคสมัย เป็นต้น

๑.๒ การจัดการสิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่และโครงสร้างพื้นฐานของวัดและชุมชน

๑.๒.๑ การจัดการขยะ ของเสีย น้ำเสียและบริเวณที่สกปรก โดยให้วัดและชุมชนได้มีการพัฒนาระบบการจัดการขยะของเสีย และน้ำเสียภายในชุมชนและวัด เริ่มตั้งแต่การคัดแยกขยะ ของเสีย การมีถัง หรือภาชนะรองรับการทิ้งขยะของคนเข้ามาในวัดและชุมชน พระภิกษุ สามเณรและประชาชนทั่วไป ตลอดจนการให้ความรู้เรื่องความสะอาด การเป็นระเบียบเรียบร้อย

๑.๒.๒ การจัดการพื้นที่ห้องน้ำลานจอดรถให้วัดและชุมชนมีการจัดพื้นที่ห้องน้ำลานจอดรถให้มีความสะอาด สวยงามเป็นสัดส่วน มีการดูแลห้องน้ำและระบบการจอดรถ เช่น การนำป้ายบอกเพื่อให้ประชาชนเข้าใจและมีระเบียบในการจอดรถ และการใช้ห้องน้ำ

๑.๒.๓ การจัดการสวนพุทธธรรม สวนสมุนไพร สวนสุขภาพ ให้วัดที่มีความพร้อมมีการจัดการสวนพุทธธรรม รวมทั้งสวนสมุนไพร สถานที่บริการสุขภาพ เพื่อให้เป็นที่เรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา ภูมิปัญญา ด้านสุขภาพ และการสร้างความสงบให้กับบุคคลที่เข้ามาเรียนรู้

๑.๒.๔ การจัดการด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมให้วัดและชุมชน มีการจัดการเพื่อการประหยัดพลังงาน ลดการใช้ขยะและมีการจัดการสิ่งแวดล้อมตามหลัก ๕ ส และ ๓ R เป็นต้น

๑.๒.๕ การจัดการพื้นที่ป่าเพื่ออนุรักษ์ เช่น อุโบสถ วิหาร ศาลาการเปรียญ หรือพื้นที่ประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาให้มีความสะอาด เหมาะสมต่อการบำเพ็ญกุศลให้มีความเรียบง่ายเพื่อปลูกฝังศรัทธาและสร้างปัญญาตามหลักพระพุทธศาสนา

๒. การจัดการพื้นที่ทางสังคมและการเรียนรู้

เป็นการดำเนินการให้วัดและชุมชนได้มีการจัดการพื้นที่ทางสังคมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และกิจกรรมเชิงพุทธที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยพัฒนากิจกรรมทางสังคม เช่น

๒.๑ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิถีพุทธ เช่น การทำจิตอาสาของคนในชุมชน การจัดการพื้นที่ส่งเสริมสุขภาพเป็นลานวัด ลานกีฬา ลานวัฒนธรรม ลานกิจกรรมต่อต้านยาเสพติด การจัดกิจกรรมเชิงประเพณีของสังคมไทย การทำบุญตักบาตร

๒.๒ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในวัดและชุมชน เช่น การบวชป่า การอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำ การปลูกป่า ปลูกพืชผักสวนครัวสอดคล้องกับโครงการโคก หนอง นา โมเดล

๒.๓ การจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม เช่น การส่งเสริมประเพณีสงกรานต์ ลอยกระทง และประเพณีต่าง ๆ ในแต่ละพื้นที่ที่สำคัญทางศาสนาหรือขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น “ฮีตสิบสอง คองสิบสี่” หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ เป็นกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒.๔ การจัดกิจกรรมของจิตอาสา ในการเป็นต้นแบบของครัวเรือน เช่น “หน้าบ้านน่ามอง ในบ้านน่าอยู่ คนอยู่ในบ้านน่ารัก ล้อมรั้วด้วยผักสวนครัว สานพลังอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน”

๓. การจัดการพื้นที่ทางจิตสาธารณะและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อแก้ปัญหาความยากจน

เป็นกระบวนการจิตสาธารณะและภูมิปัญญาชุมชนเพื่อแก้ปัญหาความยากจน ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ในพื้นที่จากภูมิปัญญาและวัตถุดิบของชุมชน

๓.๑ การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคง ขอให้นายอำเภอให้ความสำคัญกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) การแปรรูปผลิตภัณฑ์ การหาช่องทางการตลาดเพิ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - 19)

๓.๒ การรณรงค์นุ่งผ้าไทยใส่บาตร ในวันสำคัญทางศาสนาและสอดคล้องกับมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้และการสวมใส่ผ้าไทย เพื่อเป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน ลดปัญหาความยากจนในครัวเรือน

๓.๓ มอบหมายให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนส่งเสริมสนับสนุนการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) ในทุกระดับ เช่น กิจกรรมของโครงการเศรษฐกิจพอเพียง โครงการสัมมาชีพชุมชน ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ตามแนวทางการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เป็นต้น

๔. เป้าหมาย

การดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ ๗๖ จังหวัด ๘๗๘ อำเภอ จำนวน ๔๑,๔๐๖ วัด เพื่อให้วัดและชุมชนมีเศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ทำให้เกิดผลของกิจกรรมการขับเคลื่อน ดังนี้

๔.๑ ได้มีการพัฒนารูปแบบและนำแนวคิดของ ๕ ส ซึ่งประกอบไปด้วย สะอาด สะดวก สะอาด สร้างมาตรฐาน และสร้างวินัย ลงสู่บริบทของวัดและชุมชน โดยมีวัดเป็นศูนย์กลาง

๔.๒ ได้ส่งเสริมให้วัดและชุมชน เป็นพื้นที่ต้นแบบของการพัฒนาพื้นที่ทางกายภาพ การเรียนรู้ การพัฒนาจิตใจและปัญญา

๔.๓ ก่อให้เกิดภูมิปัญญาในชุมชนการสร้างผลิตชุมชน แปรรูปผลิตชุมชนและยกระดับ ผลิตภัณฑ์ให้เกิดกลุ่มอาชีพต่าง ๆ พัฒนาเป็นกลุ่ม (OTOP) เพื่อสร้างรายได้ ลดค่าใช้จ่าย แก้ไขปัญหาความยากจน ของชุมชน

๔.๔ คริวเรือนดำเนินกิจกรรมตามแนวทาง “หน้าบ้านน้อมมอง ในบ้านน่ายู่ คนอยู่ ในบ้านนารัก ล้อมรักด้วยผักสวนครัว สาธิตพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน”

๕. วิธีดำเนินการ

โครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข เป็นการจรรโลงและดำรงไว้ ซึ่งพระพุทธศาสนาเป็นหน้าที่ ของพุทธบริษัท ๔ ทั้งฝ่ายพุทธจักรและฝ่ายอาณาจักรต้องคอยเกื้อกูลและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ประกอบกับ การนับถือศาสนา คำสอนของศาสนา และพิธีกรรมทางศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของจารีตประเพณีและวัฒนธรรม อันดีนำไปสู่สังคมอยู่เย็น เป็นสุข เพื่อให้การดำเนินโครงการดังกล่าว เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุ วัตถุประสงค์ของโครงการ จึงขอให้อำเภอดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ ให้ความร่วมมือกับมหาเถรสมาคม มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย (มจร.) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (มมร.) สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (พศ.) และสำนักงานกองทุน สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ในการดำเนินการโครงการดังกล่าว

๕.๒ ให้ขอคำปรึกษาหารือจากเจ้าคณะอำเภอ หรือเจ้าคณะตำบล หรือเจ้าอาวาส แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินกิจกรรมตามแนวทางที่กำหนดให้ครอบคลุมทุกวัด

๕.๓ มอบหมายให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ส่งเสริมกระบวนการดำเนินงานโดยให้ผู้นำอาสา พัฒนาชุมชน กลุ่มองค์กร ผู้นำท้องถิ่น/ท้องที่ ประชาชนจิตอาสา พุทธศาสนิกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน โครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข ไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาชุมชนและวัด ให้เป็นสถานที่สัปปายะ ตามวิถี ๕ ส สร้างความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้

๕.๔ ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมในวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ไทย ได้แก่ วันฉัตรมงคล วันวิสาขบูชา วันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสุธิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี วันอาสาฬหบูชา วันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว วันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และวันแม่แห่งชาติ วันคล้ายวันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร วันปิยมหาราช วันรัฐธรรมนูญ และวันสิ้นปี

๕.๕ กำหนดรูปแบบการดำเนินงาน โดยบูรณาการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาชนและผู้นำกลุ่มองค์กรในงานพัฒนาชุมชน เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน โครงการฯ ด้วยพลังจิตอาสา ในวันสำคัญทางศาสนา หรือขนบธรรมเนียมประเพณี “ฮีตสิบสอง คองสิบสี่” หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตลอดปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เอกสารรายงานตามแบบฟอร์ม

๕.๖ รวบรวม สรุปผล และรายงานผลการดำเนินงาน ส่งจังหวัดทุกวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน

๕.๗ สำหรับพื้นที่ที่มีการประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอื่น สามารถคัดเลือกศาสนสถาน ของศาสนานั้น ดำเนินการตามโครงการฯ โดยอนุโลมให้สอดคล้องกับหลักของศาสนานั้น ๆ พร้อมรายงานผลฯ ตามข้อ ๕.๖ ด้วย

แบบรายงาน

โครงการวัด ประชา รัฐ สร้างสุข เถลิงพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๘ พรรษา
อำเภอ..... จังหวัด ฉะเชิงเทรา

<p>สถานที่ดำเนินการ</p> <p>.....</p> <p>หมู่ที่ ..... ตำบล.....</p> <p>อำเภอ.....</p>	<p>ภาพถ่ายกิจกรรม</p>
<p>ดำเนินการตามโครงการ วัด ประชา รัฐ สร้างสุข</p> <p>วันที่.....</p> <p>กิจกรรมที่ดำเนินการ ประกอบด้วย</p> <p>๑. ....</p> <p>๒. ....</p> <p>๓. ....</p> <p>๔. ....</p>	
<p>ผู้เข้าร่วมกิจกรรม</p> <p>- ใครเป็นเจ้าภาพ .....</p> <p>.....</p> <p>- ใครเข้าร่วมกิจกรรม .....</p> <p>.....</p> <p>- จำนวนผู้เข้าร่วมฯ ทั้งสิ้น.....คน</p>	<p>รายงานผล / ปัญหา อุปสรรค</p>

ลงชื่อ .....ผู้รายงาน
(.....)

ตำแหน่ง .....

วันที่.....